

სენიის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 231.

380 რა, 27 იანვარი 1904 წ

გაზეთის № 2537

ღამნაშავე

(შობირობა გურიის ცხოვრებად)

(შედეგ*)

იმავე ღამეს დაებადა ფასოს უღღერეო ბავშვი, რომელმაც დაბადებისთანავე განუტყევა სული. თითონ ფასოს კი მისცა სიცხე, მთელი ღამე და მეორე დღე გონება-დაკარგული შუთათავდა: ხან ტირიდა, ხან იციანდა, ხან შეშინებული წამოგავრდებოდა და გარბოდა სადღაც. ხან ეჩვენებოდა, რომ სალი ბავშვი დაებადა, „ბიჭი“, ეღერებოდა, ჰკოცნიდა, იკრავდა გულში. ხან ეჩვენებოდა, რომ გაფთხრებული ქმარი კლავს ჯერ მის შვილს, „თავკობაღას“, და ბოლოს მასაც. ფასო მჩრვდა, კანკალბდა შიშით, ცოც ოფლის ასხამდა და ვიღაცას რაღაცას ემუღარებოდა. შმაბთს, განთილისხსა, უკლო სიტყვებ, გამოერკვა და მიიხედა-მოიხედა. პირველი, ვინც დაინახა, იყო მართა, რომელიც ლოგინთან ახლოს ჩამოშადარი სთვლემდა.

— მართა! — დაუძახა სუსტად ქალმა.

მართა იმ წამსვე წამოვდა და მივიდა მასთან.

— მართა, რაღა ვქნა ახლა?.. ჩემ თავს არ ვიცი, მარა ფეხის მომიკლავს... მითხრა ერჯელ, წიწილისასვით წუთურბოპავ თავსო... — სთქვა მან კანკალით და მიჩქარა თვალებიდან გადმოსცივდა მსხვილი ტრემლები.

— ნუ გეშინია, შენ ჩემთან იყავი, მე მოგიწყობ ისე საქმეს, რომ სულ ხელეზზე გვეკონოს, — მიუგო მართამ ენერგიულად, დარწმუნებულის ხმით.

ფასო უნებურად დაერწმუნა, დივიჯორა მართას სიტყვები, რომელიც ამ წამში მხსნელ ანგელოზად მოეცინა და ოდნავი შედგავით იგრძნო; ცოტათი დამშვიდდა.

— რაფერ, რაფერ, რა მიეწყობა?.. ნეტვი ერთი მენახა ბალანდი... ბიჭი იყო თუ ციცი?

ბებერმა სიკვარულით გადაუსვა შუბლზე ხელი, გაუსწორა საბანი და ნელის ხმით უთხრა:

— ბიჭი იყო, მარა რა ვქნათ; იმას ადაფერი ეშველება; ახლა ცოცხლის საქმე უნდა მუაწყით. გუშინ ასპირობა რომ იყო ჩემთან, ჩემი დაი... ქე გითხარი, თუ გასოსგ... იმან მითხრა, რომ კინცხის ბალანდი ლუღვდიან ქალაქში ღამე.

აი ბალანი გამუღუნებინან სოფელში ძიძის მისაცემით და მუცემიან ასპირობის ციციანა: ხომ იცი, — გვერდლოქეს რომ ხავს. ძუძუს ბალანი მუცეტა იმას, წინ დლით დამარხა, რძეი კი აქ თურმე, მოგდებული ბალანი თლა ახალ — დაბადებული თურმე, ბიჭი. ასპირობა ჩივოდა, რომ კი დაგვირდენ, მარა არც კი ვიცი, ნაძიძობს მოგვეცემენ თუ არაო. მე გუშინვე ვაფრინე იკინთაი ჩემ დასან და დევიბარე აქნაი ციციანა-ბალანინა. ამ დღის უნდა ჩამვეიღენ. აქნაი უნდა დევახედლოთ შენ ქმარს, თვარა არ ივარგებს.

ფასო შეტყუარება განცვიფრებული მართას. არაფერი არ ესმოდა. „მე რაი, რომ ვინცხიხა ბალანი მუცემიან ვასაზღულით“, ფიქრობდა ის. თავი როგორღაც გამოკარიღებული ჰქონდა და რამდენსაც არ სცდლობდა, ჩაჰკვირებოდა აზრს, აზრი არ ეკარებოდა მის ტვინს.

- ვერ მიხთი? — დაეიხიხა მართა.
- ეეჩა, — მიუგო მალონებულმა ქალმა.
- ასპირობას და მის ციციას ვთქვით, რომ იგი ბალანი შენი და ნაძიძობიტ შენმა ქმარმა აძლიოს; რაღამც შენ ასეთ ავით ხარ, გაზდა ხომ არ შეგიძლია.

ფასო ცოტა ხანს გაწუმებული იყო, თითქოს ძალის იკრებდა მისახვედრად.

— ამფერი ცოცხალი ცროობა რაფერ ვეჭვა... ამ სისხოცოლდე რაფერ დევიღვა კისტრზე?... რომ არ დიჯეროს?... რომ უთხრას ვინმე? — სთქვა მან ბოლოს.

— შენ ნუფერს ნუ ჩივი, ავით ხარ. ყორიფელს მე ვიტყვი: ჭდეიჯერებს. შვილი თვის ბალანი ცოცხლობს, აი უკლი კაცმა იცის... ცოდეა?.. ცოლვა ჩემ კისტრზე იყოს, შენ ნუ გეშინია. თქმით, რომც იცოდეს, არა კაცი ეტყვის შენ ქმარს, თვარა მაინც დედამანიცის, იკინთაის და ჩემს მეტმა არა კაცმა არ იცის.

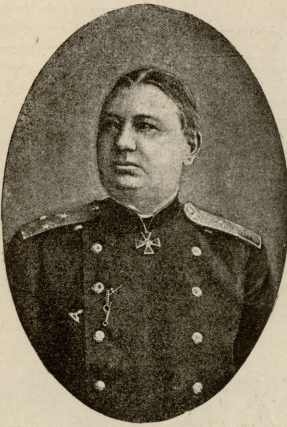
ორშაბათს დლით, როცა თეიმურაზი მოავდა ჭიშკარს, გასაღებდა გაეშურა მართა და მხიარულის სიცილით შორიდანვე მიახაბა:

— სამახარობლო, სამახარობლო გახაზორე, კაი ხუთ მანათზე ნაკლებს არ დაჯერებოდა გაცივრებით შესტკეროდა უსიტყვოდ. — მომილოცავს, მომილოცავს... ახა ჰე, ამიღე სამახარობლო: რაღას უყურებ?!

— ჯერ მითხარი, ეგება კინტრათ არ ღირს? — უმასუსხა თეიმურაზმა.

— არ ღირს, მარგალიტსავით ბიჭი რომ შეგეძინა, არ ღირს?..

თეიმურაზს ფერმა გადაკრა.

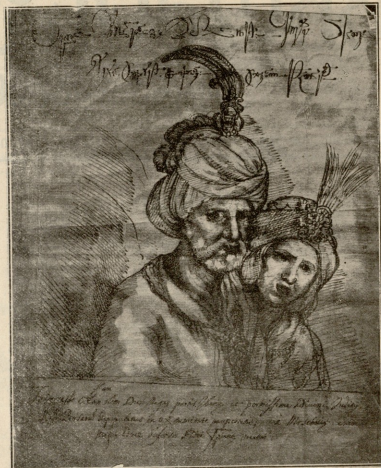
ქ.ნ. აფხაზიანი.

(იხ. „გზობის ფერეკლი“ № 2525).

* იხ. „დამატება“, № 239, 1904 წ.

გურაის მთავარი ვასტანგ
თავის ძმის პლაქია კათალიკოსის სვედლის
შემდეგ 1639 წელს.

თემურაზ ბარეული,
ქოძიან დედადღის შვილი, კახეთის მეფე, და იმის
მეუღლე დარეჯან.

— დასურ ჩივი, თუ ხუმრობ, მართა; დროი რომ არ იყო
ჯერ?

— არ იყო კი არა, ნახე ვერ, რა ბაღანია; ავ თვალს
არ დინახებდა. იმისანაი დიხბდა, რომ დროზე გადაცილე-
ბულიკია მგონია; მარა შეიდი
თვისაც რომ იყოს, მაინც სა-
ღათ ითვლება ყოველთვის.

— ნამდვილათ შეიდი თვის
იყო ამალღებას.

— ე, თვითან ამალღებას დე-
იბადა.

— ოჰ, მადლობა ღმერთს!
შენ ჩივი, კი ბაღანიაო?

— კაკალ მარგალიტსავით:
აღმასი რომ გინახავს, იმისა-
ნია... მარა ფასო გახდა ძალიან
ნი ავთ და ბაღანია ძიძის მი-
ვეციო...

თემურაზი უცებ მოიღრუბ-
ლა.

— ვის მიეცი, საღ?... წავიდ
ახლა სანახავით.

— ჯერ ბაღანია შინ გვყავს.
შენ გიტდის ძიძი, ვგერდე-
ლაძის ცოლს მივეცი თხალ
სოფელს, კი ბუბუ აქ...

თემურაზის ისევე გაეხსნა წარ-
ბები. ორივემ გასწიეს ოდი-
სავენ, სადაც სიძეში ჩავიარ-
დნოლი იწვა ავადმყოფი ფასო.
მან ვერც კი იცნო ქვარი.

გავიდა სამი თვე, ფასო,
რომლის სიკოცხლე მშობიარ-
ობის შემდეგ თვე-ნახევარს
ბეწვებ ეკიდა, ეხლა თითქმის

სრულიად გამოზრდილა და ავერ ერთ კვირაზე მეტი იყო,
რაც ადგა ლავინიდან. ამ დროს განშავლობაში თემურაზს
თითქოს გამოეცვალა ხასიათი: აღარ დადიოდა მუდამ წარბე-
შეკრული, ისე დაერქნებოდა აღარ სდევნიდა ფეხობს და ცოლ-
საც უფრო კურადღებით ეტყოდა. ერთხელ, როცა ძალიან

შეწუხდა, შეუთვალა და სიხო-
ვა კიდევაც სიამარხიღიდრს,
მოსულიყენენ და ენახათ შეი-
ლი, მაგრამ ისინი არ მოვიდნენ.
დიდის ხალისით იბდიდა ბავშვი-
სთვის სიძითა ფულს. სიამო-
ნებით აჩუქა მართასაც სამი მა-
ნეთი სიამარხობა. გამადარი,
დასუსტებული, თმა-გაკრეკილი
ფასო ლანდივით უხალისოდ
დალოდილობდა სახლში და-
ლონებულთ. ღიმილი თითქოს
სამუდამოდ გაუქრა პატარა,
უბედურად გამომცქერალ, თით-
ქმის ბავშურ პაწია სახეზე; თი-
თქოს აღარაფერი არ ახარებდა
მის გულს. ბავშვი წვირად მო-
ჭყავდა დღესასწაულებში ძიძის
დღე-მამასთან და ყოველთვის
მზიარულად და ალტაცებით გე-
ბებოდა თემურაზს.

დღესაც კოლ.ქმარი მოე-
ლოდა ბავშვს. ავერ შუა დღეს
გადაცილებული იყო და ჯერ
აისად სწანდა. თემურაზი უსიამ-
ოვნოდ და მოუსვენრად და-
დიოდა ეზოში.

— ასე მგონებოდა, არ მეი-
ყვანდა, მე ათვითან წვედილი,
—უთხრა მან ცოლს.

ფომანსია ბერიქ
გურული კეთილშობილი პოეტ-ქალი, განთქმული,
ღიდად ნიჭური და სათნოებით საცეს.

— აგერ რომ მუა ვინცხა, იგი ხომ არაა?
თეიმურაზი დააკერდა მომავალს. მგზავრი ჩამოვიდა
ეზოში.

— აი ზავარიკი! — სთქვა თეიმურაზმა.

შუახნის, ქალაქი, გამხდარი, პატარა ტანის გლეხი ნელა-
ნელა მოიბიჯებდა ჯოხს და მოდიოდა ფენაშიველი. ტანზე აქ-
ლემის ყელის და კანკილი ფარაჯა ეცვა, ღვედ — გადაკრული.

— შეუდღე მშვიდობის, — დაუყრა მან თავი ცოლ-ქმარს,
როცა მოაწია ახლოს და აიწია წყარონილი, მაღლა ყურ აშვე-
რილი ყაბაღი. ფასო იდგა შორი-ახლო და უფლებდა ყურს.

— შეუდღე მშვიდობისა, — მიუგო თეიმურაზმა და გა-
ჩუმდა.

— ძალიანი ყანები გქონებია, — დეიწყო ზავარიკამ რო-
გორდაც უფერხლოდ.

— ვინც მუშაობს, ყველას აქ; ზარმაცს არ აქ თვარა,
— მიუგო თეიმურაზმა.

ზავარიკას ანეთო თვალები, მაგრამ მაშინვე ისევ ჩაუ-
ქრა და დამკირებულად დიწყო:

— სიზარმაციც არაა, თეიმურაზ: შენ მამაშენმა ვაკეთე-
ბული ოჯახი დაგიტია. მე აგერ ხან სიკეტოლმა არ გამიხარა,
ავათყოფობა გამუფლებელია ჩემსას და ყორიფელს ველარ
უუთავიდი. ახლაც იმიზა მივდი, დედაბერი მიკტება. დობ-
ტურის მოყვანა მინდა: ქე ვციო, აფერს წაადგება, მარა ერთ
გულს შევადრებ მინც. შენ იმას გუხვეწებ, რომ
დობტურის ამოსაყვანად მთხუე ცხენი,
ვერსად ვერ ვიწონე, თვარა არ შეგაწუხებენ...
ნუ გამაწუხილებ და მაგიორი რაცხა მეც მი-
მსახურე.

— რათაა დესპინე ავათ, როის ვახდა... კი
აფერი შემიტყვია, თვარა რავა არ ვნახავდი? —
უთხრა გლეხს მზარუნველობით ფასომ, — დობ-
ტურის მოსაყვანათ რავა არ გათხუებს...

— რა შენი საქმეა, ახლა ლაბარაკში რომ
ჩიერები, ა? მიუგო ცოლის თეიმურაზმა და მი-
უბრუნდა ზავარიკას. — ერთი რომ ცხენი დღუ-
ქელია და მეორე — ხვილია სხვას დაპირი:
მანათს მაძლევს ქირას და ჩემდა კია. ხარჯი
ბევრი მაქ, მარტუნი ძიხანს ფარას ვიხთი თვეში
ხუთ მანეთს. ცოლი ავათ მყავდა, ქალი ვიქ-
ირავე. ყველი აი ხარჯია და საიდან?...

— თუ გამეიმეტებ ცხენს, ქე დავაქელივ
ქალაქში. ქირას კი მოვკედებ, რომ მქონდეს,
მარა სმბი მანათი ძვილათი ვიწონე: ორი
დობტურს უნდა მივსცე და ერთი მანათის წა-
მალი დამქორდეს გვება.

— რა უყო ახლა, ცხენი კი შეილაღება,
მარა დააქელი და ერთ ღლეს ყურანის საკრფე-
ში მომეზმარე; გათხუე, აღარ გავაწუხილევ.

ზავარიკაი ცოტა ხანს დაფიქრდა.

— ერთი ღლვი ამისანა დროზე დიდი კია
ჩემდა: მარტო-ხელია კაცი ვარ, მარა რა უყო
ახლა: გვება ქე წაადგეს რაცხა დედაბერს, —
სთქვა თავისთვის, თითქოს სარჩევში იყო.

— შენ იცი, რავაც გინდა. ცხენი დააქე-
ლიე და ერთი ღლვი ყურანის საკრფეში მო-
მეზმარე.

— მოგებმარები, მოგებმარები, ცხენსაც
დავაქელივ, მეტი რა გზაი მაქ. ამა მილე მო-
მეზმარე რაცხა. სალამო მოგიყვან ისევლე.

— ახლავ დევიქირავ და მოგიყვან.
თეიმურაზ წავიდა.

— დაბანდი, ზევიარ, — უთხრა გლეხს ფასომ თანაგრძო-
ბით და შევიდა სახლში; რამდენიმე წამის შემდეგ გამოიტანა
რალაც ქალაღლში შეხვეული და მიაწოდა.

— აი პაწია ალიფუხარია, მუტტანე დესპინეს, — აიგება.

— ღმერთმა შენი თავი ნუ მომიშალოს, — მიუგო ზე-
ვიარმა; გამოართვა და ჩივდა უბეში.

ფასო გლეხის წასვლის შემდეგ კიდევ უფრო უგუნებოდ
გახდა, მიწვა ლოგინზე და ჩაქინა. ვაღილია თეიმურაზმა,
რომელსაც შეხვეული პატარა ბავშვი ექირა ხელში და მხი-
რულად დაპყრებდა.

— შეხვედი, იციანს, იციანს, ალეს ჩივა, — უთხრა მან
ცოლს.

ფასო წამოიწია, დახდა ბავშვს, მაგრამ ისევ დაეშვა
ბალიშზე: არ ესამოგნა ბავშვის დანახვა, — იმის მსუქანი, გა-
ნიერი სხე, უქტილო რძიმღები.

— არა, რა ბიქია! — ნეტაი ვის ვაგეს, თუ იცი? რას გა-
ვზღი, რას ვავზღ მტერის ჯინზე! ღენწარალს გამევიყვან,
მირსის... იმისთანა სასახლეს გამოვიკიმათ აქნაი, ...ა, ხოი,
ბაბავ? ღენწარალი შეილი მეყვლიება; იტყვიან, თეიმურაზ გო-
ღორამებ ნანატრი შეილი გამოზარდო...

ფასო უხალისოდ უფლებდა ყურს ქმრის ოცნებას და
სალამოს, როცა ბავშვი გაისტუმრა, იმისუფლებდა იგრძნო.

გავიდა კიდევ რამდენიმე თვე. ფასო სრულიად მოჯო-
ბინდა, ღონეზე მოვიდა და უფრო გულ-მოღვინეთ შეუღდა
ოჯახობას, თითქოს მუშაობით უნდოდ შეეცნო ის სულის
სიკარილევ, რომელსაც გრწამობდა მუდამ. თუმცა ქმარი ისე

განხორცადლება იქუდა? — სურათი ვინცისი.

აღარ სდევნიდა და არ სტანჯავდა, მაგრამ არც ღიღის პა-
ტივისცემით ეპყრობოდა. ამას გრწამობდა ფასო და არც ეძებ-
და მინცა და მინც პატივისცემის დამსახურებას. პირ-ბიტი

ცდილობდა, არ დარჩენილიყო მასთან მარტო და არსოდეს თვალბნეში არ უტურებდა. დედ-მამის ნახეც აღარ უნდოდა ფასოს, თუმცა ესლა დარწმუნებული იყო, რომ არც თემურ-რაზი იქნება წინააღმდეგი. ცხოვრებამ თითქმის დაკარგა მისთვის მშობლივლობა; მხოლოდ პატარა მახინჯი ფეხო და მართა იყვნენ თვისთვის საყვარელი არსებანი. მხოლოდ იმათთან ჰგრძნობდა თავს თვითსულად და ჰპოვებდა ნუგეშს.

ოქტომბრის ერთ კვირა დღეს ძიძამ მოიყვანა ბავშვი და სთქვა: ახალ სიფეხელში წითელი განჩან და ბავშს რომ მოეწონათ, უტყვიან იქნება... თემურაზმა იმავე დღეს მოაყვანა ის მღვდელი, მონათლა ბავშვი. მონათვლიან მართას შეიღის იაკინთი.

— კაცსავით არის ჩემი ერშილე, კაცსავით, რა ბიჭია, რა ბიჭი! თლი ამ სოფლის ბატონია. მავს წითელი ვეფერს დააკლეს! — უთხრა კოლს თემურაზმა, როცა გაისტუმრა ბავშვი.

— მაღლობა ღმერთს, — მიუგო ფასომ, — მარა ჩვენი ფეხო ვახლავ ავით: გატყულებული და აფერს არ უნამს.

— წითელი იქნება; მე ერთს, ვეგრ სპეე მქ და მუალ ვახშობამდი, — მიუგო თემურაზმა და წაიდა.

— არც კი ნახა ბაღანაი! — ჩაილაპარაკა ფასომ და შევიდა ოთახში.

ფეხო თანდათან უარესად ვახდა: დღითი-ღღე დნებოდა და ოღოვდა მისი ისედაც გამხდარი, პაწია ტანია. დედა ხედავდა როგორის უღმობიერის სისწრაფით უტურებოდა შვილის თვალბნეში სიკაცსულე და გულის ტკივილით უხეცქეპროდა; ყველაფერს თავი მიანება და განუშორებლად მუდამ მასთან იყო.

— ნენგა, — უთხრა ერთხელ ბავშვმა დედას: — დასურ ვუყვარვარ ბაბას?... ამა დღუძახებ, ახლა აღარ მეშინია მისი.

— დღუძახებ, ნენგა, ახლა რაის უნდა გეშინოდეს, შენი ჰორიმე: ბაბას იმფერი ხასათი აქ, თვარა უყვარხარ, შვილო; ამა, მე შენ მოგატყუებ? — მიიგო დედამ, აკოცა ბავშვს და გავიდა გარედ.

კოტა ხანს შემდეგ ორივე კოლ-ქმარი შემოვიდნენ სახლში. ბუხარში ცეცხლი ენთო და პატარა ქოთანში მიღმულნი რაღაც დღუდა. ფასო მივიდა, დაიხარა, გამოსწია ქოთანი და დაუწყო მამა-შვილის ცქერა. თემურაზმა ნელის ნაბიჯით გასწია ლოჯინისაკენ.

— ბაბავ, ჩემო ბაბავ... — სთქვა ბავშვმა სუსტის ხნით და გაუწია ორივე ხელები მამას. — ბაბავ, მე გლობა ცოცია ვარ... მე შეგნა არ გიყვარვარ, მეშინოდა შენი და... და მხულდი, დღუძახტა მან კოტა ხნის ფიქრის შემდეგ ღიმილით. — დაჯევიდა ავტერ, — აჩვენა იმან ადგილი ახლოს ლოჯინზე. თემურ-

რაზი, ოდნავ შემკრთალი, ჩამოჯდა და გაუწია ხელი, რომელიც მაშინვე აიღო ბავშვი. — ახლა კი ვიცი, რომ გიყვარვარ... კაცი რომ მოგეტება, კუხი აღარ ექნებაო, ნენგა ჩივა და ნენგა არ მომატყუებს, ხომ იცი? — განაგრძო ბავშვი კოტათი მღვდელგარბით: — ისე მისარია, ბაბავ... ტუქნით თმია შექნება... ახლავე ჯერეთვე ფრთები მესხმება შგონია, ჩიტოვით ვახარებინათ... მაშენ შენ აღარ გეუწიენება ჩემი დანახვა... აღარ ვაჩიყუებ... — ამბობდა ბავშვი გახარებულის სახით, უფრო თითქმის თავისთვის ოცნებობდა.

კოტათი დაიღალა, დახუკა თვალები და გადასწია თავი ბალიშზე. დედა მიუხელოვანა, გადაუსვა მუხლებზე ხელი და ნელა აკოცა. ბავშვმა ისევ ვახიხლა მომლომინავე თვალბნი.

— შენც მაკოცე, ბაბავ, შენც, ჩემო ბაბავ, — სთქვა მან ნელის ხნით.

თემურაზმა ადგა ალღეგებულნი, დაიხარა და აკოცა. ბავშვმა მოხეცა ორივე ხელი კისერზე.

— კილო, კილო მაკოცე... ტირი, ბაბავ... — დაეკითხა ის უტებ და ისევ დასწია მამის თავი! — რიხა ტირი? ვითამ პაწია ხარ... მე ფრთები მესხმება და შენ... რა კი ხარ... რა მისარია, რომ მივეჯახარ... ახლა აღარ მეშინია... ნენგა, ჩემი კი, მშენიერი ნენგა... — სთქვა ბავშვმა და ისევ გადაადგო თავი ბალიშზე. ერთბაშად დაიღალა, სრულიად მოღუნდა, გაუშვა მამას ხელი და დახუკა თვალები. — გადამაბრუნე, — სთქვა მან სუსტად, ძლიერ ვასავიანდა. თემურაზ ადგა და ფრთხილად გადააბრუნა კედლისაკენ ბუბულივით მსუბუქი ბავშვი; მერმე მობარუნდა, მიიწია ბუხარისკენ და დიდხანს დგა თავ-ჩაღუნული, თვალები ცრემლებით ჰქონდა სავსე.

კოტა ხანს შემდეგ ბავშვმა გაიღიმა და გაღმობინდა, მაგრამ დედ-მამა განაცვიფრა ამ კოტა ხანში მომიდარმა ცეცხლივით: ბავშვის თვალბნეში და სახებე აღარაფერი სურვილი აღარ იხატებოდა, ის თითქმის ვერაგის ხედავდა და აღარაფერი აინტერესებდა, თითქმის სადაც შორს იყო ამ ქვეყნიდან. კოლ-ქმარმა შეხედნე ერთმანეთს და თვალ-კრემლიანი, შემკრთალი სახე ისევ მოარიდეს ერთმანეთს. ორივე მხიხვდა, რომ ბოლო მოახლოვებული იყო.

ნანო ნაკაშვი.

(შედეგი იქნება)

სურათების ბანერატბმა. ამას წინად იტალიაში მღ. მიქ. თამარაშვილს უთვინია მე-XVII საუკუნეში საქართველოში ნაწყოვ მისიონერის კატელის თხზულება — საქართველის მოკლე ისტორია. წიგნი ჩართული ყოფილა სხვა-და-სხვა სურათიც იმ დროის მთავრების, მოღაწეების, გლეხების და სხვა. მამათამარაშვილს გადაუღია რამდენიმე სურათი და სამს მათგანს მკითხველი იპოვის ჩვენის სურათ. დამატების მე-2 ფურცელზე.

